



МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, РОСІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ ТА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВАМИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

*Міжнародної
науково-практичної конференції
молодих вчених,
курсантів і студентів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Львів – 2014

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

| | |
|----------------------|---|
| канд. техн. наук | Рак Т.Є. – головний редактор |
| канд. техн. наук | Половко А.П. – заступник головного редактора |
| д-р техн. наук | Гащук П.М. |
| д-р техн. наук | Грицюк Ю.І. |
| д-р техн. наук | Гудим В.І. |
| д-р техн. наук | Гуліда Е.М. |
| д-р психол. наук | Кривописина О.А. |
| д-р с.-г. наук | Кузик А.Д. |
| д-р техн. наук | Рак Ю.П. |
| д-р техн. наук | Семерак М.М. |
| д-р фіз.-мат. наук | Стародуб Ю.П. |
| д-р фіз.-мат. наук | Тацій Р.М. |
| канд. техн. наук | Башинський О.І. |
| канд. геолог. наук | Карабин В.В. |
| канд. техн. наук | Кирилів Я.Б. |
| канд. фіз.-мат. наук | Меньшикова О.В. |
| канд. хім. наук | Мірус О.Л. |
| канд. техн. наук | Пархоменко Р.В. |
| канд. техн. наук | Рудик Ю.І. |
| канд. техн. наук | Шелюх Ю.Є. |

УДК 159.923.

СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ «Я- КОНЦЕПЦІЇ» МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Личак І.Ю.

Макаренко С.С., доцент кафедри практичної психології та педагогіки, канд. психол. наук, доцент Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Ефективність вирішення студентських проблем та успішність становлення професійної складової Я-концепції майбутніх спеціалістів визначається сукупністю суб'єктивних та об'єктивних факторів. До суб'єктивних факторів професіоналізації належать: внутрішня робота студентів по деталізації Я-концепції, що включає в себе образ майбутньої професійної діяльності; подальше уточнення життєвих цілей та усвідомлення сенсо-життєвих цінностей. До об'єктивних детермінант професіоналізації відносяться: навчальні та дидактико-методична традиції навчального закладу; існування ввідних чи узагальнюючих курсів, які б давали студентам уявлення про концепцію підготовки спеціаліста в даному навчальному закладі; існування рівноправного партнерства викладач-студент; характер вимог, що пред'являються спеціалісту сучасним суспільством.

У вирішенні проблеми формування особистості студента необхідним є створення консультативного психологічного центру в системі освіти вищого навчального закладу для роботи зі студентами та викладачами різних факультетів та спеціальностей. Важливим моментом у функціонуванні психологічного центру є розробка та проведення тренінгових програм, націлених на становлення ідентичності молодшої людини, її професійного та особистісного самовизначення. В.Г.Ромек наголошує, що в поведінковій терапії тренінг розуміють як цілеспрямовану та стандартизовану послідовність дій по формуванню нових навичок поведінки [6]. Таке трактування моделі соціально-психологічного тренінгу є домінуючим у вітчизняній психології, та висвітлене в роботах Ю.Н. Смельянова, В.П. Захарова, Л.М. Карамушко, Л.А. Петровської, В.І. Юрченко, Т.С. Яценко.

Н.Ю. Хрящева акцентує увагу на глибшому розумінні тренінгового процесу і пропонує визначити тренінг як багатофункціональний метод цілеспрямованих змін психологічних феноменів людини, групи і організації з метою гармонізації професійного та особистісного буття людини [5].

В роботі тренінгової групи необхідним є збереження специфічних принципів, реалізація яких є однією з умов ефективної роботи групи соціально-психологічного тренінгу. Охарактеризуємо коротко основні принципи:

- Принцип активності;
- Принцип системності [2];
- Принцип структурності [2];
- Принцип дослідницької (творчої) позиції (за Н.Ю.Хрящевою)[3];
- Принцип партнерського (суб'єкт-суб'єктного) спілкування (за Н.Ю.Хрящевою)[3];
- Принцип зворотнього зв'язку.

Програма соціально-психологічного тренінгу, спрямованого на становлення ідентичності студентської молоді, її професійного та особистісного самовизначення, вимагає особливої уваги до наступних аспектів:

Робота над усвідомленням свого Я. Даний етап передбачає використання методик, спрямованих на переживання ідентичності як "суб'єктивного почуття тотожності та цілісності" [8]. Прикладом такого виду методик може бути техніка деідентифікації, запропонована Р. Асаджолі [6, С.123-140]. Основним принципом даного методу є необхідність деідентифікації людини з окремими компонентами свого Я (соціальними групами, ролями, фізичними об'єктами, бажаннями, почуттями тощо), так званими "Персонажами" з метою досягнення особистісної цілісності, переживання своєї самості.

Показниками результативності психокорекційного процесу є:

- покращення емоційного стану учасників, що свідчить про підвищення рівня самоприйняття;

- розвиток суб’єктивного почуття цілісності особистості, переживання своєї ідентичності;
- створення позитивного Я-образу; усвідомлення власних життєвих цінностей;
- збільшення гнучкості та адаптивності поведінки у вирішенні конфліктів;
- формування навичок встановлення нових соціальних контактів;
- вироблення навичок сприйняття часової перспективи та активізація процесу усвідомлення власних досягнень.

Отже, соціально-психологічний тренінг дав можливість учасникам розширити межі усвідомлення свого Я, конкретизувати ідентифікаційну матрицю в структурі самосвідомості, визначити пріоритетні соціальні ідентичності, що домінують в структурі категоріальної системи Я-концепції. Водночас, показав перспективність подальшого дослідження даної проблеми.

Література:

1. Буякас Т. М. О проблемах становления чувства самоидентичности у студентов-психологов // Вестн. Моск. ун-та: Сер. 14: Психология. – 2000. – №1. – С. 56-62.
2. Психогимнастика в тренинге / Под ред. Н.Ю.Хряцовой. – СПб.: “Речь”, Институт тренинга, 2001. – 256 с.
3. Ромек В. Г. Тренинг уверенности в межличностных отношениях. – СПб.: Речь, 2002. – 175 с.
4. Яценко Т.С. Теоретичні передумови психологічної практики // Вісник АПН України. – К., 1994. – №1. – С.66-77.
5. Рудестам К. Групповая психотерапия. – СПб.: Питер, 1998. – 375 с.
6. Карамушка Л.М. Попередження та подолання конфліктів в установах середньої освіти. – К., 1994. – 53 с.

УДК. 316.62

ВПЛИВ НАТОВПУ НА ПОВЕДІНКУ ЛЮДИНИ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Лучковська У. Ю.

Гнатинин І.Л., канд. пед. наук,
старший викладач кафедри практичної психології та педагогіки
Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Сьогодні у світі надзвичайно складна політична ситуація, яка торкається кожного громадянина, незалежно від соціального статусу, країни проживання та уподобань. Метою тез є розгляд проблеми поведінки людини в натовпі в умовах надзвичайної ситуації (бунт, мітинг, страйк тощо).

Аналіз літератури про психологію масової поведінки показує, що цією проблемою цікавилось багато дослідників: К. Юнг, Г. Ле Бон, З. Фрейд, Г. Тард, Е. Канетті та багато інших.

Проведене дослідження численних теоретичних праць, дало змогу виокремити зв'язок системи «людина-натовп». Для того, щоб зрозуміти такий механізм взаємодії, потрібно визначитись з цими поняттями з точки зору соціальної психології. Натовп – тимчасове і неорганізоване зібрання людей, які перебувають у безпосередній фізичній близькості і мають спільний об'єкт зацікавлення [2]. Коли людина потрапляє в натовп, всі її подальші вчинки є результатом взаємодії з оточенням. Характеристика натовпу за В. Москаленко пояснює, чому він має такий потужний вплив. Коли людина потрапляє у велику групу, то зменшується міжособистісний контакт завдяки зменшенню вербальної комунікації [3].

В натовпі панує підвищена агресія, безцільна фізична активність, низький самоконтроль. Маса безцільно пересувається до тих пір, поки не виділиться лідер, який буде вказувати шлях. Натовп об'єднує спільна мета, він є імпульсивним й швидко реагує на вказівки лідера. Важливим способом дії механізму зараження натовпу є ухиляння від неіснуючих пе-